

Helena Luketić, dipl. ing. prom.

YOU MOBIL – UNAPRJEĐENJE MOBILNOSTI MALOLJETNIKA I MLAĐIH PUNOLJETNIKA NA EUROPSKOJ I NACIONALNOJ PROMETNOJ MREŽI

1. Uvod

YOU MOBIL jest projekt koji teži unaprjeđenju putničkoga javnog prometnog sustava kako bi bio prilagođen osobama u ruralnim područjima i kako bi im omogućio pristup europskim i nacionalnim prometnim mrežama. Loši prometni uvjeti jedan su od najčešćih razloga zbog kojega mladi ljudi odlučuju napustiti domove u ruralnim područjima te odseliti u veće gradove, čime utječu na demografsku promjenu u negativnome smislu. Diljem Europe prikazuju se i uvode brojni alati za promoviranje mobilnosti i usluga, no rijetki su oni koji zažive u ruralnim područjima. U očima mladih ljudi slika javnoga prijevoza i cjelokupne infrastrukture javnoga prijevoza je loša. Zato će se partneri u projektu YOU MOBIL usmjeriti na ruralnu mobilnost, odnosno na to na koji način unaprijediti i poboljšati mrežu javnoga prijevoza uz pomoć mladih ljudi i njihovih ideja. Uzimaju se u obzir njihovi prijedlozi te osmišljava njihova provedba kako bi se javni prijevoz učinio prihvatljivijim svim građanima.

Prometni će dionici iz prve ruke u sklopu dviju ljetnih škola moći vidjeti primjere te njihovu diseminaciju u vidu preporuka. Prateće komunikacijske aktivnosti uključuju tri godišnje kampanje prilikom kojih skupina mladih ima mogućnost putovati s kartom Interrail u sve pilot-regije radi dobivanja informacija iz prve ruke.

U tome projektu HŽPP ima ulogu voditelja radnoga paketa za komunikacije WP C, ali i sudjeluje u pilot-aktivnostima uvođenjem noćnih vlakova na dionici Zagreb – Dugo Selo. Riječ je o vlakovima čiji je vozni red prilagođen potrebama mladih ljudi koji vikendom (subotom/nedjeljom) žele putovati u grad (Zagreb) na noćni izlazak, ali se iste noći žele i vratiti kući (smjer Dugo Selo). Trenutačno ta usluga nije pokrivena u voznom redu. U tu svrhu iz projekta će se osigurati sredstva za financiranje troškova naknade infrastrukture, električne energije, manevre, kolodvorskoga i vlakopratnoga osoblja.

Osnovni su ciljevi projekta unaprjeđenje sustava javnoga prijevoza u skladu s potrebama mladih koji žive u

ruralnim područjima te omogućavanje jednostavnijega pristupa europskim i nacionalnim prometnim mrežama. U sklopu programa Interreg Central Europe, trećeg poziva i prioritete osi Promet i mobilnost osmišljen je projekt u kojemu sudjeluje osam partnera iz šest europskih država te čiji je specifični cilj unaprjeđenje mobilnosti maloljetnika i mlađih punoljetnika na europskoj i nacionalnoj prometnoj mreži.

2. Opis projekta

YOU MOBIL teži unaprjeđenju putničkoga prometnog sustava prilagođavanjem usluge javnoga prijevoza mladim ljudima koji žive u ruralnim područjima. Aktivnostima u sklopu projekta želi im se olakšati pristup ne samo nacionalnim, već i europskim prometnim mrežama. Razlog zbog kojeg mladi ljudi iseljavaju iz ruralnih područja, među ostalima, jest loša povezanost javnoga prijevoza. Jedini je način fleksibilne mobilnosti korištenje osobnoga automobila. S odlaskom mladih narušava se demografska slika ruralnih područja srednje Europe. Diljem Europe postoje brojni alati koji olakšavaju mobilnost građana kao što su aplikacije za dijeljenje vozila i usluge javnoga gradskog prijevoza, međutim samo nekolicina njih uvedena je u ruralnim područjima. Zbog toga prometni dionici nemaju priliku upoznati se dovoljno s naprednim tehnologijama niti unaprijediti sustave javnoga prijevoza ruralnih područja. Zbog toga će partneri u projektu YOU MOBIL uz pomoć mladih ljudi i mobilnih aplikacija koje koriste pokušati eksplorirati ideje i upozoriti na nedostatke na prometnim pravcima. U sklopu projekta kroz pet pilot-aktivnosti pokazat će se to kako se moderna IT prometna rješenja mogu prilagoditi ruralnim područjima, ponajprije željezničkome prometu. Naučene lekcije i prikupljeno znanje iz postojećih primjera dobre prakse podijelit će se s dionicima u sklopu radionica i ljetnih škola te diseminirati u obliku alata koji sadrže detalje o finansijskoj slici neophodnih ulaganja u skladu s postojećom legislativom. U projekt se želi uključiti mlade ljudi koji će potaknuti korištenje javnoga prijevoza i ujedno smanjiti čimbenike koji utječu na iseljavanje.

2.1. Partneri

Za regije koje su pogodjene demografskim promjenama, a koje su partner u projektu YOUMOBIL, taj je projekt svojevrsni izazov jer se broj stanovništva smanjuje, usluge od javnoga značaja povlače se iz perifernih područja, a ekonomski se rast usmjerava na gradove. Povećavanje udaljenosti između škola, zdravstvenih ustanova i trgovina vodi k većoj potražnji zabrinutih građana za mobilnošću, a poveznice s nacionalnim i europskim putničkim prometnim mrežama imaju sve veću važnost. U skladu s prometnom politikom EU 2020. neophodno je smanjiti potrebu za korištenjem privatnih automobila na prometnicama koje vode prema gradskim središtima. Smanjenjem broja stanovništva u ruralnim područjima financiranje javnoga prijevoza u tim područjima pod stalnim je pritiskom jer se finansijska sredstva smanjuju i dodjeljuju drugim lokalnim prioritetima.

Opće je poznato to da inovativna rješenja kao što su IT rješenja moraju biti uvedena kako bi se zadržao i optimizirao javni putnički prijevoz koji povezuje ruralna područja najviše pogodjena demografskim promjenama sa središtem gradova koja su ujedno čvorista putničkih prometnih mreža. Brojni istraživački projekti utvrdili su alate kojima se izazovi mogu prevladati, međutim nedostaje stvarne implementacije. Alati podrazumijevaju upravljanje prometnim sustavom u stvarnome vremenu temeljeno na modernome informacijskom sučelju, bolju koordinaciju prijevoznih sredstava, unaprijeđena prometna čvorista i fleksibilna rješenja koja olakšavaju pristup javnemu prijevozu u područjima u kojima je smanjena potražnja za njima. YOUMOBIL omogućuje javnim tijelima i institucijama odgovornima za organizaciju javnoga putničkog prijevoza to da procijene koja su rješenja pogodna za njihova ruralna područja, koordinaciju s relevantnim akterima i integraciju u regionalne javne prometne planove.

U projektu YOUMOBIL sudjeluju partneri iz srednje Europe. Vodeći je partner Ministarstvo regionalnog razvoja iz pokrajine Sachsen-Anhalt iz Njemačke, čija je uloga pratiti i podržavati partnera na svakome koraku te davati detaljne upute na koji način provesti pilot-aktivnosti. Ostali su partneri Prometni institut i Agencija za mobilnost iz Italije, Sveučilište i Grad Brezno iz Slovačke, lokalna samouprava iz Poljske, Prometna uprava iz Republike Češke te HŽ Putnički prijevoz iz Hrvatske.

Voditelj projekta i institucija odgovorna za regionalno i prostorno planiranje pokrajine Saxony Anhalt jest Ministarstvo regionalnog razvoja i prometa pokrajine Saxony Anhalt (MLV). Od 1990. ta je pokrajina izgubila 20 posto stanovništva i ta brojka nastavlja rasti. Veći gradovi pokrajine Halle i Magdeburg uspjeli su promijeniti trend smanjivanja broja stanovnika te bježe porast populacije zahvaljujući visokokvalitetnim uslugama prijevoza, no stanovništvo ruralnih područja smanjuje se tijekom godina. Kao vodeći partner MLV ima ulogu finansijskoga i administrativnoga kontrolora te pruža podršku svim partnerima. Koordinira implementacijom projekta, nadgleda provedbu planiranih aktivnosti i podnosi izvještaje o napretku. Također, MLV će organizirati rad Upravnoga odbora kojim će ujedno upravljati. Odbor će kreirati strateški plan i donositi strateške odluke uime svih partnera. S time na umu koordinirat će i organizirati mjesecne video ili konferencijske pozive među članovima. Zahvaljujući uskoj suradnji s prometnom agencijom NASA-om, MLV će implementirati aktivnosti radnih paketa T1 i T2 na vlastitome teritoriju. Implementacija tih radnih paketa uključuje pilot-projekt uvođenja novih pametnih usluga mobilnosti i komunikacijskih metoda za potrebe mladih ljudi, ponajprije kroz mobilne uređaje (WP T1) i pripremu za ulaganje (WP T2). MLV će organizirati i završnu konferenciju toga projekta i prikazati rezultate i aktivnosti svih partnera projekta.

T-Bridge jest talijanska agencija koja pruža usluge savjetovanja i koja je specijalizirana za ICT usluge, prometno planiranje i održivu mobilnost regija. Njihov djelokrug odnosi se na javni prijevoz kao i na logističke usluge javnim i privatnim tijelima. U sklopu projekta T-Bridge koordinira pilot-aktivnosti testiranja pametnih rješenja mobilnosti za potrebe mladih ljudi u ruralnim područjima kao voditelj radnoga paketa WP T1. Svojim iskustvom i stručnošću partnerima će ponuditi mogućnost razvoja i testiranja pametnih rješenja mobilnosti koja će utjecati na mlade ljudе u regijama partnera. T-Bridge će biti odgovoran za analizu najnovijih tehnologija i dostupnih primjera, uključujući one iz ostalih projekata INTERREG. Poduzeće će voditi razradu alata, objediniti predložene pristupe pametnoj mobilnosti te ih spremne prezentirati donositeljima odluka javnoga

prijevoza izvan konzorcija YOUMOBIL. Poduzeće će također pomagati i usko surađivati u pripremi i provedbi svih međunarodnih događanja te omogućiti analitičke doprinose. Jedna je od zadaća i prikazati projekt YOUMOBIL na raznim nacionalnim i međunarodnim događajima te prenijeti znanje o primjerima dobre prakse široj publici.

Sveučilište iz Žiline (UNIZA), slovački partner, odgovoran je za upravljanje, vođenje i praćenje planiranja i provedbe pilot-aktivnosti kojima će se pokušati utvrditi prednosti revitalizacije prometnih pravaca te prenijeti pristup i stečeno znanje o izradi preporuka i smjernica. Njegova je glavna uloga upravljanje radnim paketom WP T2 i koordinacija aktivnosti diljem regija partnera, ponajprije priprema investicijskih radova revitalizacije neiskorištenih infrastrukturnih javnih površina koji uključuju angažman mladih ljudi i prilagodbu njihovim potrebama. UNIZA je preuzela zadaću praćenja planiranja i provedbe pilot-aktivnosti svih partnera projekta kako bi utvrdila prednosti i mogućnost prenošenja preporuka ostalim zainteresiranim stranama. Također, UNIZA će biti domaćin ljetnih radionica na kojima će svi javni prijevozni sustavi, njihovi planeri i donositelji odluka moći vidjeti nove pristupe i usvojiti nova znanja o revitalizaciji stare i neiskorištene infrastrukture javnoga prijevoza.

HŽ Putnički prijevoz d.o.o. voditelj je radnog paketa „Komunikacije“ te je odgovoran za diseminaciju svih aktivnosti partnera preko mrežne stranice i svih ostalih društvenih medija. Svojom stručnošću i znanjem do prinijet će vidljivosti projekta i svih partnera zasebno. Uloga voditelja komunikacijskoga paketa jest pomoći partnerima savjetima na koji način popratiti svoje aktivnosti medijskim objavama i diseminacijskim događanjima te promovirati projekt diljem Europe. HŽPP također razrađuje i provodi pilot-ideje koje se odnose na pripremne radnje za ulaganja u revitalizaciju neiskorištenoga infrastrukturnog prostora. Svojim iskustvom u prethodnim projektima HŽPP će partnerima ponuditi znanje i primjere dobre prakse u području planiranja prijevozne usluge u ruralnim područjima. HŽPP sudjeluje u svim radnim paketima toga projekta, a rezultate će implementirati na cijelome području države. To podrazumijeva testiranje novih usluga prilagođenih mladim ljudima u sklopu radnoga paketa WP T1, istraživanje i pripremu ulaganja u neiskorištenu željezničku infrastrukturu i njezinu revitalizaciju uz pomoć mladih ljudi u sklopu radnoga paketa WP T2.

Mazovjecko vovodstvo ima ulogu poljske regionalne vlasti i sudjeluje u svim projektnim aktivnostima te će rezultate implementirati na vlastitome teritoriju. Sudjelovanje u projektu će željeznicama Mazovije omogućiti testiranje novih IT rješenja kojima se potiču željezničke usluge prijevoza. Željeznice Mazovije koristit će vlastitu

pružnu mrežu za promociju aktivnosti i diseminaciju postignutih rezultata. Na taj način Mazovjecko vovodstvo testirat će nova rješenja kako bi unaprijedilo svoju uslugu prijevoza, ponajprije kroz vlastito poduzeće, Željeznice Mazovije, koje pruža uslugu prijevoza na cijelome području vovodstva.

Tvrtka KORDIS JMK iz Republike Češke odgovorna je za integrirani javni prijevoz u regiji Južne Moravske i koordinira sve vrste prijevoza u regiji. Sudjeluje u svim aktivnostima projekta te će implementirati rezultate u regiji. To podrazumijeva pripremu i implementaciju pilot-aktivnosti uvođenja novih pristupa mobilnosti prilagođenih mladima u ruralnome području kao što su mobilne aplikacije za izdavanje prijevoznih karata. U sklopu pilot-aktivnosti KORDIS će usko surađivati s češkim željezničkim infrastrukturnim poduzećem i vlasnikom većine stajališta i kolodvora na željezničkoj mreži te s općinom Južnom Moravskom. Na području željezničke mreže KORIDS će implementirati aplikacije za mobilni pristup namijenjene mladim ljudima te koristiti mrežu za diseminaciju svih ostalih rezultata dobivenih suradnjom partnera na projektu.

Agencija za mobilnost i lokalni prijevoz (aMo) iz Modene, u Italiji, također razrađuje pilot-aktivnosti i implementaciju na teritoriju provincije. Sudjelovanjem u projektu aMo ima priliku unaprijediti svoje netradicionalne usluge prijevoza autobusom na poziv. Zato će aMo sudjelovati u svim aktivnostima predviđenima projektom i implementirati ih na području provincije. To podrazumijeva pripremu i implementaciju pilot-projekta koji teži upoznati mlađe s ruralnoga područja s pristupom pametne mobilnosti te razradu YOUMOBIL alata u sklopu paketa WP T2. Pilot-aktivnost bit će usmjerena na to da se usluga prijevoza autobusom na poziv preinači u noćni taksi-autobus koji će pružati usluge prijevoza uglavnom noću preko tjedna te vikendom u sklopu projekta YOUMOBIL. Time bi se proširila postojeća usluga, potaknula nabava novih kapaciteta, povećao broj zaposlenika te bi se uveli novi i moderniji pristupi prijevoznoj usluzi.

Općina Brezno iz Slovačke kao lokalno tijelo javne vlasti i partner u projektu sudjeluje kako bi poboljšala prijevozne kapacitete općine. Ona će na temelju zahtjeva mlađih ljudi prikupljenih tijekom radionica kreirati smjernice i preporuke za unaprjeđenje željezničkoga stajališta Brezno, koje je zanemareno zbog lošega infrastrukturnog stanja. Unatoč izvrsnoj lokaciji blizu gradskoga središta, stajalište se slabo koristi zbog lošeg stanja. U sklopu radnoga paketa WP T1 Brezno će organizirati radionicu na kojoj će razgovarati s mlađim ljudima o njihovim potrebama. Zaključci radionice podjeliti će se s konzorcijem YOUMOBIL, što će omogućiti pronalazak rješenja utemeljenog na primjerima dobre prakse i uz pomoć alata ostalih partnera.

2.2. Pristup projektu

Akteri javnoga sektora, odgovorni za koordinaciju regionalnoga putničkog prijevoza u srednjoj Europi, suočavaju se sa zajedničkim izazovom kako omogućiti bolju mobilnost u perifernim područjima regija oštećenima demografskim promjenama. Na temelju međunarodne strategije kreirane u sklopu projekta RUMOBIL (CE55), u sklopu projekta YOUMOBIL teži se unaprjeđenju kapaciteta za planiranje inovativnih javnih prijevoznih usluga te razmjeni iskustava i znanja. Na taj će način stručnjaci koji kreiraju prijevoznu uslugu dobiti saznanja o tome kako javni prijevoz učiniti atraktivnijim za mlade ljudi, a omogućiti će se i integracija novih pristupa i rješenja prilikom strateškoga i operativnoga planiranja prometa. Taj pristup vodi razradi YOUMOBIL *tool box* alata koje čine održivost odnosno provjereni instrumenti za pametnu mobilnost u ruralnim područjima koji će omogućiti bolju povezanost perifernih područja s nacionalnim i europskim prometnim mrežama.

U fokusu tih alata jesu inovativni pristupi kao što su intermodalna integracija, bolja koordinacija prometa kroz modernu IT infrastrukturu te infrastrukturna unaprjeđenja radi jačanja multimodalnih prometnih čvorista. Ta inovativna rješenja bit će testirana u partnerskim regijama kroz provedbu pilot-aktivnosti koje uključuju i lokalne mlade ljudi.

Partneri u YOUMOBIL-u teže unaprjeđenju povezanosti javnoga sektora između gradskih središta i perifernih područja, koja bi na taj način postala atraktivnijima za život i rad. S obzirom na to da su financijska sredstva namijenjena subvencioniranju javnoga prijevoza ograničena, proširivanje usluge može se finansirati jedino povećanjem broja prodanih prijevoznih karata te optimizacijom modernih IT rješenja.

2.3. Međunarodna suradnja

Partneri projekta YOUMOBIL žele unaprijediti povezanost između važnijih prometnih mreža i perifernih

područja javnim prijevozom te na taj način ruralna područja učiniti atraktivnijima za život. S obzirom na to da je subvencioniranje javnoga prijevoza ograničeno, proširivanje dostupnih prijevoznih usluga može se finansirati samo iz vlastitih izvora, što za sobom povlači povećanje cijene prijevoznih karata. Osim toga, željena promjena uvelike ovisi o prijevoznim kapacitetima sekundarnih i tercijarnih prometnih čvorista s obzirom na to da su ona pristupne točke nacionalnim i europskim prometnim mrežama. Studije pokazuju to da su stvarne promjene prijevoznih navika građana te povećanje broja putnika i prodanih prijevoznih karata moguće uz unaprjeđenje prometne infrastrukture. Infrastrukturna modernizacija pruga i prometnica velikih brzina koje povezuju cjelokupnu prometnu mrežu i glavne gradove mora uključivati i unaprjeđenje pruga nižih razina. Zato je neophodno jačati oslonce putničke prometne infrastrukture kroz međunarodnu suradnju. Glavni su fokus toga projekta mlađi ljudi jer njihova buduća individualna mobilnost utvrđuje sudbinu kolektivnoga javnog prijevoza. Izazovi su slični u brojnim regijama gdje su evidentne demografske promjene. U tim regijama lokalne samouprave primorane su financijska sredstva namijenjena javnemu prijevozu potrošiti na najučinkovitiji način. Međunarodni projekt tih razmjera omogućuje i olakšava razmjenu iskustava i učenje na primjerima iz prakse. Također, međunarodno partnerstvo kombinira prihode nekoliko institucija i omogućuje pristupanje i procjenu najnaprednijih tehnologija kao i najnovijih istraživanja. YOUMOBIL predlaže pristup prema kojemu partneri ne samo da zajednički istražuju primjere dobre prakse, nego utvrđuju nove prilike i inovativne metode/alate koji su testirani za studije izvedivosti i kojima je moguće pridobiti nove putnike. Oba pristupa vode prema YOUMOBIL *toll box* alatu u cilju unaprjeđenja prometne povezanosti ruralnih/ perifernih područja srednje Europe.

3. Aktivnosti u sklopu radnih paketa

U prvome radnom paketu partneri istražuju mogućnosti novih pristupa uslugama javnoga prijevoza namijenjenih mlađim ljudima u ruralnim područjima. Radni paket usmjerit će se na pametna prometna rješenja, nadograđujući se na aktivnosti provedene u projektu RUMOBIL. Na radionicama lokalna mladež iz ruralnih područja može iskazati svoje želje i potrebe koje bi unaprijedile njihovo svakodnevno putovanje u škole i na fakultete. Težište će biti na rješenjima kao što su aplikacije za mobilne telefone preko kojih bi se pružale informacije o mogućnostima putovanja. Sljedeći je korak održavanje ljetne škole za pružatelje usluga prijevoza iz regija partnera. Paket mjera i prikupljenih informacija prezentirat će se dionicima u vidu *tool box* alata.

Drugi radni paket odnosi se na promociju inicijativa mlađih ljudi usmjerenih prema modernizaciji javnih pri-

jevoznih površina i objekata. U ruralnim je područjima udio javnoga prijevoza često niži od 10 posto, čak i kada su uspostavljene usluge redovite. Loše infrastrukturno stanje stajališta u ruralnim područjima (često stajalište označava samo ploča s voznim redom ili nadstrešnica) doprinosi lošoj slici javnoga prijevoza, posebno ako je do prije nekoliko godina željezničko stajalište imao grizane čekaonice i bilo zaposjednuto osobljem koje je prodavalо prijevozne karte i pružalo informacije. Slijedeći primjere iz prakse u kojima lokalna zajednica revitalizira staru i odbačenu infrastrukturu na dobrobit lokalnoga okružja, partneri u projektu YOUMOBIL olakšat će lokalnoj zajednici, dionicima i ponajviše mlađim ljudima revitalizaciju i omogućiti im da zajednički osmisle novo ruho gradskih stajališta kako bi ih učinili atraktivnijim točkama pristupa široj mreži javnoga prijevoza. Točna odredišta bit će pomno odabrana u suradnji s vlasnicima infrastrukturnih objekata. Aktivnosti revitalizacije bit će podijeljene u serije od tri faze odnosno u radionice na kojima će se ideje razvijati i postupno provoditi. Usmjereno ovisi isključivo o željama i interesu mlađih, dok će studije izvedivosti i planove ulaganja osmisliti stručnjaci koji će istaknuti neophodna ulaganja. Organizirane ljetne škole pozivaju lokalne dionike na to da prouče primjere dobre prakse iz prve ruke, a naučene će lekcije biti objedinjene u preporuke i prikazane dionicima s namjerom da ih primijene na nekim drugim projektnim izazovima.

3.1. Uloga HŽPP-a

HŽ Putnički prijevoz sudjeluje u projektu kao voditelj radnoga paketa „Komunikacije“ te provodi vlastitu pilot-aktivnost uvođenja noćnih vlakova na dionici Zagreb – Dugo Selo koji će udovoljiti potrebama mlađih. Dugo Selo izabранo je za grad u kojem će se od ljeta 2020. do 2021. provoditi pilot-projekt uvođenja nove noćne prigradske linije u sklopu projekta YOUMOBIL. Nova linija Zagreb – Dugo Selo vozit će se nakon ponoći, odnosno oko 00.30 – 1.00 sat, odnosno u vremenu kada trenutačno nema linija, i to vikendom, odnosno u noći s petka na subotu i sa subote na nedjelju. Dugo Selo je izabранo jer je satelitski grad Zagreba koji brzo raste i u njemu živi velik broj mlađih ljudi koji gravitiraju glavnome gradu. U Dugom Selu organizirat će se i kreativne radionice revitalizacije vagona za mlade. Na temelju ideja s tih radionica uredit će se jedan stari vagon. Za pružanje dodatne usluge prijevoza iz projekta će se osigurati sredstva za financiranje troškova naknade infrastrukture, električne energije, manevriranja, kolodvorskoga i vlakopratnoga osoblja. HŽPP aktivno sudjeluje i u svim aktivnostima predviđenima radnim programom projekta, a s ostalim će partnerima podijeliti svoje iskustvo koordinacije i planiranja željezničkoga prometa u ruralnim područjima Hrvatske.

Osim što prati provedbu projekta, zadaća voditelja radnoga paketa „Komunikacije“ jest redovito izvještavati i objavljivati informacije o aktivnostima na mrežnoj stranici projekta, koju ujedno uređuje, dizajnira te kreira njezin sadržaj, te na svim društvenim mrežama. Aktivnosti menadžera za komunikaciju započinju kreiranjem predložaka te predložaka za promoviranje vidljivosti projekta kao što su publikacije, promidžbeni materijali, naljepnice, banneri i roll upovi. Kreiranje komunikacijske strategije prvi je korak prema vidljivosti projekta. Povezivanje partnera i razmjena iskustava važni su za postizanje kvalitetnih i kvantitativnih rezultata, međutim povezivanje regija partnera neophodno je i za promociju projekta. Prikupljanje informacija o napretku, priprema medijskih objava te kreiranje sadržaja za događanja na kojima se projekt ističe važno je zbog mogućnosti diseminacije naučenih lekcija i proizvoda.

4. Zaključak

Ukupno osam partnera iz šest zemalja srednje Europe (Njemačke, Italije, Slovačke, Poljske, Češke i Hrvatske) kroz projekt YOUMOBIL sudjeluje u približavanju javnoga prijevoza mlađima koji žive u ruralnim područjima odnosno u područjima izvan većih gradova. Vrijednost projekta je 1,8 milijuna eura, od čega se kroz program Central Europe financira 1,5 milijuna eura. Projekt je započeo u travnju 2019., a trajat će do kraja 2021. godine.

Kao jedan od razloga zbog kojeg mlađi ljudi odlaze iz svojih domova u ruralnim područjima i migriraju u veće gradove ili izvan svojih država često se navodi ograničena mobilnost. Mnoga ruralna područja, ne samo u Hrvatskoj, već i u srednjoj Europi, pogođena su tim fenomenom intenziviranja demografskih promjena. Iako se diljem Europe pojavio velik broj alata kao što su dijeljena mobilnost i zajedničke fleksibilne prijevozne usluge usmjerene na potražnju, samo je nekolicina usmjerena na ruralna područja.

Zbog toga su osnovni ciljevi projekta YOUMOBIL poboljšanje sustava javnoga prijevoza za potrebe mlađih ljudi koji žive u prigradskim ruralnim područjima i omogućavanje lakšega pristupa europskim i nacionalnim prometnim mrežama. Kako bi se taj cilj postigao, partneri u projektu surađivat će s lokalnim zajednicama, udrugama mlađih, stručnjacima i političarima na provedbi pilot-aktivnosti baziranih na novim IT uslugama i prometnim uslugama. Usluge će se temeljiti na stvarnoj potražnji, a svrha im je iskoristiti potencijal novih tehnologija i znanja prikupljenoga kroz radionice i razgovore. Također će se istražiti to kako mlađi svojim idejama i angažmanom mogu revitalizirati željezničku infrastrukturu koja nije u funkciji, a sve u cilju poboljšanja atraktivnosti i imidža javnoga prijevoza.

UDK: 656.025**SAŽETAK**

YOUNGMOBIL – UNAPRJEĐENJE MOBILNOSTI MALOLJETNIKA I MLAĐIH PUNOLJETNIKA NA EUROPSKOJ I NACIONALNOJ PROMETNOJ MREŽI

U projektu YOUNGMOBIL sudjeluje osam partnera iz šest zemalja (Njemačke, Italije, Slovačke, Poljske, Češke i Hrvatske). Projekt je vrijedan 1,8 milijuna eura, od čega se kroz program Central Europe financira 1,5 milijuna eura. Projekt traje od travnja 2019. do prosinca 2021. Osnovno načelo i ciljevi projekta jesu približavanje javnog prijevoza mladima koji žive u ruralnim područjima odnosno u područjima izvan većih gradova i poboljšanje sustava javnog prijevoza za potrebe mladih ljudi koji žive u prigradskim ruralnim područjima te omogućavanje lakšega pristupa europskim i nacionalnim prometnim mrežama. Kao jedan od razloga zbog kojih mladi ljudi odlaze iz svojih domova u ruralnim područjima i migriraju u veće gradove ili izvan svojih država često se spominje ograničena mobilnost. Mnoga ruralna područja, ne samo u Hrvatskoj, već i u srednjoj Europi, pogodena su tim fenomenom intenziviranja demografskih promjena. Partneri u projektu surađivat će s lokalnim zajednicama mladih ljudi, stručnjaka i političara kako bi proveli pilot-aktivnosti bazirane na novim IT i prometnim uslugama. Usluge će se temeljiti na stvarnoj potražnji, a svrha im je iskoristiti potencijal novih tehnologija i znanja prikupljenog kroz radionice i razgovore. Također će se istražiti kako mladi svojim idejama i angažmanom mogu revitalizirati željezničku infrastrukturu koja nije u funkciji, a sve u cilju poboljšanja atraktivnosti i imidža javnog prijevoza.

Ključne riječi: srednja Europa, mobilnost mladih, usluge javnog prijevoza

Kategorizacija: stručni rad

Adresa autora:

Helena Luketić, dipl. ing. prom.

helena.luketic@hzpp.hr

HŽ Putnički prijevoz d.o.o.

SUMMARY

YOUNGMOBIL – ENHANCING THE MOBILITY OF YOUNG PEOPLE UNDER AND ABOVE 18 YEARS OF AGE IN THE EUROPEAN AND NATIONAL TRANSPORT NETWORK

Eight partners from six countries are participating in the YOUNGMOBIL project (Germany, Italy, Slovakia, Poland, Czech Republic and Croatia). The value of the project is EUR 1.8 m, of which EUR 1.5 m is financed from the Central Europe program. It will last from April 2019 until December 2021. The basic principle and aims of the project are to bring public transport closer to young people, who live in rural areas or in areas outside major cities and to enhance the public transport system for the needs of young people living in suburban rural areas and to provide easier access to European and national transport networks. Limited mobility options are frequently mentioned as one of the reasons why young people choose to leave their homes in rural areas and migrate to larger cities or even outside their countries. Many rural areas, not only in Croatia, but in Central Europe as well, are affected by the phenomenon of intensified demographic changes. Partners in the project will co-operate with local communities consisting of young people, experts and decision-makers, in order to conduct pilot activities based on new IT and transport services. The services will be based on actual demand, and their purpose will be to utilize the potential of new technologies and knowledge gathered during workshops and discussions, as well as to explore how young people can revitalize disused rail infrastructure with their ideas and involvement, so that the attractiveness and image of public transport may be enhanced.

Key words: Central Europe, youth mobility, public transport services

Categorization: professional paper

STRAIL – prestižan sustav

- ◆ nova 1.200 mm unutarnja ploča poboljšana stabilnost
- ◆ vlaknima ojačana struktura, doprinosi rješavanju pitanja stalnih povećanja opterećenja
- ◆ brza i lagana ugradnja, lagano rukovanje > smanjenje troškova

STRAILway > plastični prag s mogućnošću reciklaže

- ◆ ekološki prihvatljiv zahvaljujući korištenju sekundarnih sirovina
- ◆ mogućnost obrade kao drveni prag (napr. piljenje, glodanje, blanjanje)
- ◆ preostali materijala nakon obrade – 100% pogodan za reciklažu

KRAIBURG STRAIL GmbH & Co. KG

STRAIL sustav za željezničko cestovne prijelaze | STRAILastic sustav za prigušenje buke u kolosijeku | STRAILway plastični pragovi
D-84529 Tittmoning, Obb. // Goellstr. 8 // telefon +49|8683|701-0 // fax -126 // info@strail.de